

Ikt.szám: BJ/857-2/2025

Budapest Főváros VII. Kerületének Drogstratégiája 2024-2026 közötti időszakra tárgyú dokumentummal kapcsolatos szakmai felvetések, kiegészítések

Egy közoktatási intézmény a személyiségfejlődés, az intézményes és személyes szocializáció, az erkölcsi értékek, a kialakuló világlátás, a stratégiai gondolkodásmódok elsajátítása szempontjából a legfogékonyabb időszakban találkozik a gyermekekkel.

A pedagógusokon túl egyéb a gyermekneveléshez kapcsolódó területek szakemberei, például védőnők, iskolai szociális munkások és pszichológusok is rendszeresen találkoznak illegális és legális szerhasználattal vagy egyéb függőséggel kapcsolatos problémákkal.

A közoktatási intézményekben drogprevenció napjainkban az alábbi formákban valósul meg tapasztalataink szerint:

- közvetlenül a diákokat aktívan bevonó, figyelemfelhívó drogprevenciós, vagy az iskolai drogmegelőzéshez valamilyen módon (pl. iskolai kortárssegítők, kortársoktatók vagy pedagógusok képzése révén) kapcsolódó, nem eseti jellegű program;
- valamilyen passzív, iskolai program keretében eseti jelleggel szervezett esemény.

A közoktatási drogprevenció jelenlegi gyakorlata a rendőrség aktív részvételére épül, amely leginkább az illegális szerek használatának visszaszorítására fókuszál, a szerhasználattal kapcsolatban alapvetően az „elrettetés” technikája érvényesül a büntetés mértékének hangsúlyozásával, ami nem tekinthető elsődleges drogprevenciónak.

Bizonyított, hogy azok a gyermekek, akiknek erős szociális kötődéseik Vannak környezetükkel (szülők, testvérek, pedagógusok, sport), olyan normarendszerük, világlátásuk fejlődik, amelyek egészen egyszerűen ellentétesek egy addiktív személy normaszokásaival és kevésbé hajlamosak a függőségekkel való bárminemű kapcsolatba kerülni.

Felvetésünk szerint érdemes lehet Erzsébetváros Drogstratégiájába egy, a megszokottól ellépő elemet beemlíteni - a droghasználat veszélyeit mutató és a droghasználat mértékének csökkentése érdekében tett törekvések mellett -, melyre az alábbi javaslatot tették kollégáim:

1. Elsődleges prevenciós stratégiai lépés lehet a döntéshozók részéről, ha elsődlegesen nem a veszélyeztetett gyermek célcsoportra és az elérhető drogok típusaira és azok fogyasztásának veszélyeire irányítjuk a fókuszot, hanem a szülőket és pedagógusokat tesszük alkalmassá arra, hogy valóban erősítsék gyermekeik szociális kötődéseit, fejlődését. Ez nem más, mint a nem innovatív, mégis kissé hanyagolt proaktív osztálymanagment technika elsajátítása. Hétköznapi nyelven ezt az jelenti, hogy a pozitív megerősítés módszereivel erősítjük a fegyelmezett magatartás kialakulását és fenntartását. Különböző megerősítési formákról melyek segítségével az interakciókon keresztül érjük el a várt nevelő hatásokat.

Tény, hogy a rendszeres és pozitív megerősítés, a bátorítás hatására a gyermekek önbizalma és kompetenciaérzete erősödik, értékesnek, fontosnak érezhetik magukat,

ami által felelősségteljesebb viselkedésformák kialakulásához vezet és ami segíti őt, ha droggal vagy más auditivitást kialakító szerrel, magatartásformával találkozik.

Ez a gyermekekhez való felnőttek által tanúsított pozitív előjelű viszonyulás egyáltalán nem tetten érhető a mindennapokban. Nem értékeljük felnőttként gyermeki személyiségüket, tehetségeiket, sokkal inkább koncentrálnak környezetük a hibáikra, hiányosságaira, lemaradásaira, elakadásaira. Teljesítménykényszerben élnek a gyermekek a közoktatási és otthoni környezetükben és nem mellesleg az interneten való prompt jelenlétükben is.

Ha a gyermek egy megerősítő, pozitív értékeket előnyben részesítő környezetben nevelkedhetnek képessé válnak álláspontunk szerint egy egymást segítő, szolidáris viselkedésmód gyakorlására, mely voltaképp egyfajta aktív eszköz a drogfogyasztás kialakulása elleni harcban. Ez azonban egy hosszútávú befektetés, nem azonnali eredményt fogunk látni, ellenben szeretnénk ha a kerület Drogstratégiájának része lenne egy olyan nevelési környezet fejlesztési cél, mely magukat helyükön érző, egészséges értékrenddel rendelkező, magukat nem becsmérő, erősségeiket értékelő, hiányosságaikat ismerő gyermekek nevelését teszi lehetővé, akiket erős személyiségük akadályoz meg abban, hogy bármi addikcióban keressék az elfogadást, a szenvedélyt, a szabadulás érzését.

Az iskolai és óvodai szociális munkások a kerület iskolában pilot formában bevezetett proaktív osztálymanagment „tanítása”-ban és alkalmazásában aktív szerepet terveznek vállalni, ha a döntéshozók ezt Erzsébetváros Drogstratégiájának elemként elismerik.

Ezek pedagógusi szemléletváltást segítő, szülői szociális kompetencia készségfejlesztő tréningek keretében megvalósított programok egy korai rizikótényező kiiktatására koncentrálnak stratégiai lépése lehet Erzsébetvárosnak.

2. Kora gyermekkori családsegítő prevenciós programok is hasonló hatást érhetnek el, mint a már születés előtti és kisgyermekkori gondozás és táplálkozástanácsadás, a valós családtervezési és életvezetési tanácsadás, melyek a mai világi élet jellegzetességeit, szokásait teszi előtérbe. Ezen prevenciós programokba az addiktológiában jártas bevonásával programokat lenne célszerű együtt dolgozni. Ezek időigényesek ugyan, elmélyülést igényelnek, több alkalommal félnapos tréning formában vállalja a Humán Szolgáltató ezek biztosítását. Továbbá helye lenne egy kerületi helyi egészségnevelési protokoll kialakításának, mely hosszabb távon nyújtana segítséget a szakemberek számára.

Aktív részvételre építő csoportmunka hozhat eredményt a gyermekek körében a deviancia, az addiktivitás kialakulása, a narkomán személyiség jellegzetességeiről. A már függő gyermekek szüleinek támogatása egy anonim, függő gyermekek szüleinek csoport keretei között valósulhatna meg a kerületben. Segítségül hívva a környező kerületekben működő drogambulanciákat, ilyen csoportvezetésben jártas pszichiáter-addiktológusokat.

3. Egy KEF kisokos a rizikótényezők azonosításában, az elérhető segítségék közötti tájékozódásban nyújthat segítséget.

4. Erzsébetvárosban nincs egy olyan szervezett, segítő szemmel koordinált és irányított, alternatív szabadidős programokat lehetővé tevő közösségi tér a fiatalok számára, ahová a legveszélyeztetettebb célcsoport „behúzható” és mindennapi - akár még nem szerhasználathoz vagy más addikcióhoz köthető - problémáikban azonnal, direkt módon találhassanak megfelelő és szakértő segítséget. A már tervezett ifjúsági klub a fiatal korosztály számára nyújtana olyan szabadidős elfoglaltságot, ahol biztonságos környezetben, jó minőségű, szervezett programokon tudnának részt venni a gyermekek, ezzel is preventíve támogatva az egészséges életmód kialakítását és megtartását. A fiatalok jövőképeinek építése, annak elérésének szakmai támogatása hosszú távon hozna olyan eredményeket, melyek a függőbetegségek kialakulásának esélyét nagymértékben csökkenthetnék.
5. Az Önkormányzat hirdetőfelületein egészséges életvitelt népszerűsítő szolgáltatásokra hívja fel a figyelmet (sport, kultúra, szabadidős elfoglaltság).
6. Az alacsonyküszöbű ellátások szervezésénél érdemes lenne a kerületben helyet adni a már jól működő szervezetek számára (pl. Kék Pont, Orczy Klub, Magadért Alapítvány, Emberbarát Alapítvány, Fogadó).

Budapest, 2025. január 30.

